

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे/ योग
परीक्षा : मे- २०२२

सत्र – ६

विषय:- राजकीय समाजशास्त्र (भाग - २) (PC – 602)

दिनांक : २८/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ राजकीय पक्षाची व्याख्या सांगून राजकीय पक्ष पद्धतीचे गुण-दोष लिहा.
 - १.२ दबावगट म्हणजे काय? दबावगटांचे वर्गीकरण करा.
 - १.३ राजकीय संसूचन म्हणजे काय ? राजकीय संसूचनाच्या साधनांवर टिपण तयार करा.
 - १.४ आमंड यांचे राजकीय विकासाबाबतचे विचार स्पष्ट करा.
 - १.५ भारतातील राजकीय विकासाच्या घटकांची चर्चा करा.
 - १.६ सार्वत्रिक प्रौढ मतदान पद्धतीतील उत्क्रांतीची चर्चा करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ राजकीय पक्षाच्या कोणत्याही दोन आधारांची चर्चा करा.
 - २.२ दबावगटाची परिणामकारकता कोणत्या घटकांवर अवलंबून असते?
 - २.३ आमंडच्या मते आधुनिकीभवनाच्या प्रक्रियेत येणाऱ्या समस्या कोणत्या?
 - २.४ प्रादेशिक प्रतिनिधित्व पद्धतीचा अर्थ व गुण-दोष लिहा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ द्विपक्ष पद्धती
 - ३.२ विकसनशील देशांतील दबावगट
 - ३.३ राजकीय संसूचन प्रक्रियेतील घटक
 - ३.४ स्त्रियांचा मतदानाचा अधिकार

Translation in English
Sub: Political Sociology (Part-2) (PC - 602)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Define political party. Write merits and demerits of political party.
- 1.2 What is pressure groups? Classify pressure groups.
- 1.3 What is political communication? Prepare a note on means of political communications.
- 1.4 Explain Almond's thoughts on political development.
- 1.5 Discuss the factors affecting political development in India.
- 1.6 Discuss the evolution in Adult Franchise.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Discuss any two basis of political party.
- 2.2 On which factors the effectiveness of pressure groups depends?
- 2.3 According to Almond which problems occur in the process of modernization?
- 2.4 Write merits and demerits of regional representation.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Bi-party system
 - 3.2 Pressure groups in developing countries
 - 3.3 Factors in political communications
 - 3.4 Right to vote to Women
-